

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhľadávka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 208/2023 Z. z, ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom, obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete a prevádzkovateľa zásobníka a rozsah obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete v znení vyhlášky č. 491/2023 Z. z.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/213>

Materiál v pripomienkovom konaní do 15.05.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Úradom pre reguláciu sieťových odvetví SR ako iniciatívny materiál.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu vyhlášky je v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami v § 40 ods. 4 zákona o regulácii a § 95 ods. 2 zákona o energetike zohľadniť zmeny na vnútornom trhu s plynom, ktoré vyplynuli z praxe, najmä upresniť vybrané oblasti obsiahnuté vo vyhláške Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 208/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom, obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete a prevádzkovateľa zásobníka a rozsah obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa siete v znení vyhlášky č. 491/2023 Z. z., a to najmä upresnenie definícií v oblasti plynárenstva, fakturačných podmienok, spôsobu, rozsahu a štruktúry poskytovania meraných a vyhodnotených údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu v závislosti od typu merania na odbernom mieste a štruktúry merania, uchovávanie údajov o spotrebe prevádzkovateľmi sietí a tiež postupov a opatrení týkajúcich sa uchovávaní údajov, formy a obsahu uchovávaných údajov. Návrh vyhlášky zároveň zrušuje vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 2/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú postupy a opatrenia týkajúce sa uchovávaní údajov, forma a obsah uchovávaných údajov a vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č.4/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob, rozsah a štruktúra poskytovania meraných údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu a ich uchovávanie

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.07.2024, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh vyhlášky zohľadňuje zmeny na vnútornom trhu s plynom v ostatnom období. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná pripomienka k návrhu ako celku

V prípade, ak pravidlá trhu s plynom prinesú zmeny vyžadujúce si úpravu informačných systémov (napr. zmena rozsahu údajov na faktúre) bude potrebné v prechodných ustanoveniach vyhlášky poskytnúť dostatočnú lehotu na implementáciu týchto zmien do praxe.

2. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 1, písm. v)

Ustanovenie navrhujeme formulovať nasledovne:

„v) spôsob, rozsah a štruktúru poskytovania meraných a vyhodnotených údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu v závislosti od typu merania na odbernom mieste a štruktúry merania a uchovávaní údajov o spotrebe a prevádzkovateľom distribučnej siete podľa § 64 ods. 7 písm. i) zákona o energetike.

Odôvodnenie:

zmocňovacie ustanovenie sa týka iba prevádzkovateľa distribučnej siete (bezodplatne a nediskriminačným spôsobom poskytnúť koncovému odberateľovi plynu, ktorého odberné miesto je pripojené do siete prevádzkovateľa distribučnej siete, prostredníctvom jeho dodávateľa plynu alebo inému dodávateľovi plynu žiadajúcemu v mene koncového odberateľa plynu merané údaje o spotrebe na jeho odbernom mieste v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 2 písm. e).)

3. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 2 písm. ah) až aj) Vyhlášky nahradiť súčasné znenie nasledovným:

„ah) meraním typu A priebežné meranie s archiváciou nameraných hodnôt a s denným diaľkovým prenosom dát. Meraním typu A sa merajú najmä odberné miesta so zazmluvnenou ročnou distribučnou kapacitou väčšou ako 400 tis. m³ plynu.

ai) meraním typu B priebežné meranie s archiváciou nameraných hodnôt a s mesačným diaľkovým prenosom dát. Meraním typu B sa merajú najmä odberné miesta so zazmluvnenou ročnou distribučnou kapacitou od 60 tis. m³ do 400 tis. m³ plynu.

aj) meraním typu C meranie, ktorého odpočet sa vykonáva na mieste inštalácie alebo diaľkovým prenosom v závislosti od druhu určeného meradla jedenkrát ročne. Meraním typu C sa merajú najmä odberné miesta so zazmluvnenou ročnou distribučnou kapacitou do 60 tis. m³ plynu.“

alternatívne navrhujeme prevzatie definícií z vyhlášky Úradu č. 4/2013 Z. z. a to § 2:

„Základné pojmy

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

a) meraním typu A priebežné meranie s archiváciou nameraných hodnôt a s denným diaľkovým prenosom dát,

b) meraním typu B priebežné meranie s archiváciou nameraných hodnôt a s mesačným diaľkovým prenosom dát,

c) meraním typu C meranie, ktorého odpočet sa vykonáva na mieste inštalácie alebo diaľkovým prenosom v závislosti od druhu určeného meradla jedenkrát ročne.“

Odôvodnenie:

Navrhujeme v záujme zachovania konzistentnosti právnej úpravy zhodné definovanie typov merania. Vo svojom návrhu vychádzame z vyhlášky Úradu č. 4/2013 Z.z. ako aj praxe.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Ustanovenie navrhujeme §3 odsek 5 formulovať nasledovne:

„(5) Žiadosť o prístup do prepravnej siete a prepravu plynu sa doručí prevádzkovateľovi prepravnej siete v lehotách definovaných pre aukcie produktov štandardnej kapacity v zmysle nariadenia Komisie (EÚ) 2017/459 zo 16. marca 2017, ktoré prevádzkovateľ prepravnej siete podrobnejšie upraví vo svojom prevádzkovom poriadku.“

Odôvodnenie :

Zjednotenie postupov

5. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme vypustiť §16 odsek 3

Odôvodnenie:

Ustanovenie je zastarané a neaktuálne. Neexistuje legálna, zmluvná ani procesná báza umožňujúca aplikáciu uvedeného postupu.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme vypustiť §16 odsek 4

Odôvodnenie:

Ustanovenie je zastarané a neaktuálne. Neexistuje legálna, zmluvná ani procesná báza umožňujúca aplikáciu uvedeného postupu

7. Zásadná pripomienka k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme nahradiť znenie § 19 ods. 4 Vyhlášky nasledovne:

„(4) Zistenie stavu určeného meradla pri odberných miestach s meraním typu C, ktorých spotreba prekročila 200 m³ za rok za obdobie posledných piatich rokov sa vykoná

a) prevádzkovateľom distribučnej siete alebo ním poverenou osobou fyzickým odpočtom, prípadne prostredníctvom diaľkového prenosu v prípade meradiel, ktoré umožňujú odpočet prostredníctvom diaľkového prenosu alebo

b) samoodpočtom koncového odberateľa plynu, ktorý oznámi stav určeného meradla priamo alebo prostredníctvom dodávateľa plynu najneskôr v druhý pracovný deň nasledujúci po dátume odpočtu alebo najneskôr v druhý pracovný deň nasledujúci po uskutočnenej zmene dodávateľa plynu, začatí dodávky plynu poslednej inštancie alebo po výmene dodávateľa plynu a ukončení dodávky plynu poslednej inštancie alebo

c) odhadom stavu určeného meradla k dátumu odpočtu na základe priradeného prepočítaného diagramu a poslednej aktuálnej predpokladanej ročnej spotreby plynu. Podrobnosti o spôsobe určenia stavu určeného meradla sú uvedené v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa distribučnej siete.“

Odôvodnenie:

V záujme zvýšenia hospodárnosti výkonu odpočtov a za účelom vytvorenia legislatívneho priestoru pre fungovanie aplikácie, prostredníctvom ktorej by prevádzkovateľ distribučnej siete získaval údaje o odpočtoch si dovoľujeme navrhnúť vyššie uvedenú úpravu. Zároveň návrh sleduje záujem na zosúladení s úpravou vyššej právnej sily, a to zákonom č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 7

Navrhujeme v § 19 ods. 12 Návrhu nahradiť druhú až šiestu vetu nasledovným znením:

„Preukázanie týchto skutočností dodávateľovi plynu zo strany koncového odberateľa plynu okrem domácnosti je podmienkou dodávky plynu zraniteľnému odberateľovi za cenu regulovanú úradom, pričom do doby ich preukázania sa koncový odberateľ plynu okrem domácnosti nepovažuje za zraniteľného odberateľa.“

Odôvodnenie:

Z navrhovaného znenia vyplýva, že v prípade neuceleného ročného odberu plynu na odbernom mieste, či už z dôvodu zmeny odberateľa, alebo v prípade novovzniknutého odberného miesta, by sa mala celková ročná spotreba posudzovať len za obdobie odberu plynu. Uvedený postup podľa nášho názoru nie je súladný s ostatnými legislatívnymi ustanoveniami súvisiacimi s vyhodnocovaním spotreby na odbernom mieste. V prípade novovzniknutého odberného miesta odberateľ nedisponuje žiadnymi údajmi o histórii spotreby, a teda nevie relevantne preukázať charakter spotreby na danom odbernom mieste. Z tohto dôvodu nespĺňa legislatívnu podmienku uvedenú v prvej vete predmetného ustanovenia. Zároveň sa môže jednať o odberné miesto pripojené do distribučnej siete v závere roka, pričom spotreba na odbernom mieste v posledných mesiacoch roka môže indikovať, že celková ročná spotreba vysoko presiahne povolený limit, a teda odberateľ by nemal mať nárok na dodávku plynu za regulovanú cenu. Navyše dodávateľ nemá pre takéhoto odberateľa obstaraný plyn v rámci indexačného obdobia, čím sa môže dostať do straty v prípade výraznejšieho rozdielu medzi regulovanou a trhovou cenou. Čo sa týka zmeny odberateľa na odbernom mieste, v prípade prijatia navrhovanej úpravy môže dochádzať k špekulatívnym prepisom zo strany odberateľov, s cieľom dostať sa do regulovaného režimu, obzvlášť v prípade významnejších rozdielov medzi regulovanou cenou a trhovou cenou ku koncu roka. Dodávateľ pri zmene odberateľa má údaje o histórii a charaktere spotreby na odbernom mieste a má možnosť relevantne posúdiť, či odberné miesto spĺňa kritériá na priznanie regulovanej ceny.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 7, §19 odsek 12

Navrhujeme v § 19 ods. 12 Vyhlášky vypustiť poslednú vetu v novo navrhovanom ustanovení a doplniť na konci ustanovenia nasledovne:

„Prevádzkovateľ distribučnej siete v elektronickej podobe sprístupní na žiadosť dodávateľa plynu aj informáciu o objeme odberu plynu odberných miest za predchádzajúci kalendárny rok podľa vykonaných odpočtov, ktoré má prevádzkovateľ distribučnej siete k dispozícii. Uvedené platí pri dodávateľovi plynu, ktorý má pre odberné miesto

uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej siete a distribúcii plynu alebo do 3 mesiacov od poskytnutia informácie podľa predchádzajúcej vety začne proces zmeny dodávateľa.“

Odôvodnenie:

Evidencia spotreby sa viaže k odbernému miestu. V praxi môže nastať situácia, kedy jedno odberné miesto toho istého odberateľa bude u dodávateľa A, pričom druhé odberné miesto tohto odberateľa bude u dodávateľa B. Je teda na odberateľovi, aby pred svojim dodávateľom plynu preukázal oprávnenosť zaradenia medzi cenovo regulovaných odberateľov, aj keď nemá všetky svoje odberné miesta u jedného dodávateľa plynu; k tomuto ho zmocňuje aj prvá veta ustanovenia – poskytnutie informácie o histórii spotreby, bez ohľadu na ustanovenia zmluvy o dodávke plynu týkajúce sa mlčanlivosti alebo obchodného tajomstva uzatvorenej s iným dodávateľom. Prevádzkovateľ distribučnej siete eviduje iba spotreby k jednotlivým odberným miestam, pričom nemá vedomosť o tom, že odberateľ môže mať viac odberných miest u rôznych dodávateľov. Z uvedeného dôvodu navrhujeme, aby sa táto zmena týkala striktno odberného miesta a nie odberateľa a aby o tieto údaje mohol žiadať iba dodávateľ, ktorý zabezpečuje distribúciu do odberného miesta alebo chce uskutočniť zmenu dodávateľa na odbernom mieste. Vyhodnotenie a priznanie nároku na regulovanú cenu (za všetky odberné miesta odberateľa, napr. aj v prípade veľkoobchodných sietí predajní, resp. prevádzok s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré obstarávajú plyn a energie ako celá sieť) by malo byť ponechané výlučne na vzťahu dodávateľ plynu – odberateľ. Ďalej sa tiež navrhuje, aby informácia o objeme odberu plynu pre konkrétne odberné miesto bola poskytnutá nie cez informačný systém PDS, ale v elektronickej podobe. Pre poskytovanie údajov cez informačný systém a pre všetky odberné miesta odberateľa by sa vyžadovala komplexná zmena distribučného informačného systému, ktorá by bola nákladná a vyžadovala by dlhú dobu príprav, preto sa navrhuje poskytovanie údajov po POD. Rozsah poskytovaných údajov sa navrhuje na poskytnutie tých údajov o objeme distribuovaného plynu, ktoré má prevádzkovateľ distribučnej siete k dispozícii na základe odpočtov.

10. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 8, v časti §20 odsek 2

Navrhujeme odstrániť posledné dve vety.

Odôvodnenie:

Z dôvodu jednoznačnosti a odstránenia duplicity k §20 ods.3, v ktorom je problematika riešená.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 8, v časti §20 odsek 3

§ 20 ods. 3 navrhujeme upraviť nasledovne:

„(3) Dodávateľ plynu alebo odberateľ plynu v domácnosti môže navrhnúť zmenu preddavkových platieb len pri zmene spotreby plynu odberateľa plynu v domácnosti oproti predchádzajúcemu porovnateľnému zúčtovaciemu obdobiu a pri zmene ceny za služby poskytované na základe zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu, pokiaľ sa dodávateľ plynu s odberateľom plynu v domácnosti nedohodnú inak. Dodávateľ plynu alebo odberateľ plynu v domácnosti môže navrhnúť zachovanie hodnoty preddavkových platieb na nasledujúce zúčtovacie obdobie, v ktorom predpokladá porovnateľnú spotrebu plynu ako v predchádzajúcom zúčtovacom období, až do návrhu zmeny preddavkových platieb. Zmena rozpisu preddavkových platieb alebo zachovanie rozpisu preddavkových platieb sa vopred písomne oznámi odberateľovi plynu v domácnosti“

Odôvodnenie:

Navrhujeme vypustiť poslednú časť vety ustanovenia odseku 3. V praxi nie je možné, aby nám každý mesiac cca 100 000 zákazníkov z cyklu, ktorí majú vystavený nový harmonogram odsúhlasovalo zachovanie alebo zmenu rozpisu. Znamenalo by to neúnosné zaťaženie obsluhy dodávateľa a zároveň, ďalší úkon zo strany odberateľa. Ustanovenie zároveň nerieši, čo v prípade ak sa odberateľ k zachovaniu predpisu prípadne zmene rozpisu v stanovenej lehote nevyjadrí. Alternatívne navrhujeme doplniť do textu ustanovenia mechanizmus, že v prípade ak sa odberateľ nevyjadří v stanovenej lehote, má sa za to, že so zachovaním predpisu, prípadne jeho zmenou súhlasí.

Znenie poslednej vety odseku 3 v § 20 považujeme za neúčelné a nadbytočné. Odberatelia v domácnosti sú o zachovaní, resp. zmene výšky preddavkových platieb dlhodobo informovaní prostredníctvom zaslaného rozpisu preddavkových platieb pre ďalšie zúčtovacie obdobie. V prípade, že odberateľ nesúhlasí so stanovenou výškou preddavkových platieb, môže kedykoľvek požiadať o úpravu ich výšky, pričom mu je v prevažnej väčšine prípadov aj vyhovené. Oblasť zmeny, resp. zachovania výšky preddavkových platieb nepovažujeme preto za problematickú. Legislatívnu úpravu potreby odsúhlasovania zmeny/zachovania rozpisu preddavkových platieb zo strany odberateľa v domácnosti považujeme naopak za zbytočnú záťaž tak pre odberateľa, ako aj pre dodávateľa, ktorá vyvolá zvýšenú

interakciu zo strany odberateľov a zbytočné zaťaženie pracovníkov prvého kontaktu. Navyše z navrhovaného znenia nie je zrejмый dôsledok neodsúhlasenia zmeny/zachovania rozpisu preddavkových platieb zo strany odberateľa v domácnosti, resp. či v prípade pasívneho správania sa odberateľa v domácnosti (ktoré je podľa našich skúseností značne pravdepodobné), a teda neodsúhlasenia zmeny/zachovania rozpisu preddavkových platieb, môže dodávateľ voči odberateľovi uplatňovať takýto nový rozpis. Dovoľujeme si zdôrazniť, že v prípade, ak by ho dodávateľ nemohol uplatňovať, mohla by mať uvedená skutočnosť negatívny dopad na odberateľov, a to v podobe vzniknutých nedoplatkov (v prípade nerealizovanej zmeny výšky preddavkových platieb z dôvodu zvýšenia spotreby alebo ceny), alebo naopak v podobe neúmerne vysokých preddavkov z minulého obdobia v prípade vysokého preplatku za posledné zúčtovacie obdobie. Navyše aplikácia dotknutej časti ods. 3 by si na strane dodávateľov vyžiadala systémové zmeny, ktoré predstavujú pre dodávateľov ďalšie finančné náklady bez možnosti ich kompenzácie. V súčasnosti je v podmienkach SSE nastavený systém tak, že rozpis preddavkových platieb musí byť vygenerovaný najneskôr 10 dní pred splatnosťou prvej preddavkovej platby, čo by v prípade potreby odsúhlasenia rozpisu preddavkových platieb zo strany odberateľa v lehote 10 pracovných dní mohlo spôsobiť, že odsúhlasenie/neodsúhlasenie od odberateľa bude dodávateľovi doručené až po splatnosti prvej preddavkovej platby.

12. Zásadná pripomienka k čl. I. novelizačný bod 17, v časti §44a

Navrhujeme ustanovenia § 44a sprecizovať tak, aby bolo jednoznačné.

Odôvodnenie:

Jednotlivé formulácie nie sú jednoznačné, napr. čo je myslené pod pojmom fakturačné podmienky za dodávku plynu, druh zmluvy o dodávke plynu, charakteristika obchodu atď.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 17, v časti §44b

Navrhujeme vypustiť z nadpisu slová „prevádzkovateľom prepravnej siete a“

Odôvodnenie:

Splnomocňovacie ustanovenie sa týka iba prevádzkovateľa distribučnej siete vid' ostatné pripomienky.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 17, v časti §44b

Navrhujeme vypustiť § 44b Vyhlášky,

alternatívne navrhujeme v § 44b ods. 5 písm. d) Vyhlášky doplniť za slovné spojenie „údaje o spotrebe plynu“ spojenie „v m3 alebo“

Odôvodnenie:

V súčasnosti je právna úprava, ktorá sa navrhuje zaviesť v § 44b obsiahnutá vo vyhláške Úradu č. 4/2013 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob, rozsah a štruktúra poskytovania meraných údajov o spotrebe na odbernom mieste odberateľa plynu a ich uchovávanie v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vyhláška 2013“). Znenie Vyhlášky 2013 je vo vzťahu k splnomocňujúcemu ustanoveniu § 95 ods. 2 písm. e) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov vyčerpávajúce a ustanovuje všetky podrobnosti, ktoré sú splnomocňujúcim ustanovením vyžadované.

Navrhovaná úprava § 44b Vyhlášky ani neobsahuje všetky inštitúty, ktoré boli upravené vo Vyhláške 2013. Sme toho názoru, že Vyhláška 2013 je dostačujúca a preto nie je potrebné prijímať úpravu § 44b Vyhlášky.

Ak Úrad neponechá úpravu zahrnutú v osobitnom predpise, navrhujeme modifikáciu § 44b ods. 5 písm. d) Vyhlášky, tak aby ustanovenie bolo konzistentné s novo navrhovaným § 44b ods. 5 písm. c) Vyhlášky, ten totiž upravuje poskytovanie údajov v m3 ako aj kWh.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 17, v časti §44b, odsek 5

Navrhujeme vypustiť, prípadne zväžiť, či sa nemalo jednať o distribučnú kapacitu

Odôvodnenie:

Nie je možné určiť konkrétne miesto prekročenia kapacity, ak nie je kapacita určená pre každé konkrétne odberné miesto.

Nie je možné určiť výšku prekročenia dennej prepravnej kapacity na vstupnom bode na odbernom mieste, ktoré je prirodzene výstupným bodom

Nie je možné určiť výšku prekročenia kapacity v m3, nakoľko kapacita v m3 nie je určená

Paragraf 44 b pojednáva o údajoch o spotrebe na odbernom mieste. Ustanovenie v časti odseku 5 písm. b) o prekročení prepravnej kapacity na vstupnom a výstupnom bode nezapadá do obsahu daného článku. Otázne je prečo absentuje ustanovenie o prekročení distribučnej kapacity, ktoré sa deje neporovnateľne častejšie.

16. Zásadná pripomienka k čl. II.

Navrhujeme posunúť účinnosť predmetnej novely vyhlášky na 01.01.2025.

Odôvodnenie:

Niektoré z novelizačných bodov si v prípade ich schválenia budú vyžadovať úpravu systémov a interných procesov dotknutých subjektov, čo je finančne a časovo náročný proces, a teda nie je reálne implementovať navrhované zmeny v tak krátkom čase do 01. júla 2024.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/dokumenty/LP-2024-213>